

EESTI MEISTRIVÕISTLUSED PAARISMÄLUMÄNGUS 2011

Küsimused: Henri Kaarma, Toomas Uuskam, Illar Tõnisson

1. Kes mälumänguritest teenis eelmisel kümnendil (2001-2010) nn klassikalistel aladel (üksik-, paaris- ja võistkonnamäng) kokku enim Eesti meistritiitleid? Seejuures ei jäänud ta kuldmedalita üheski mänguliigis ning võitis oma seitsmest meistritiitlist lõviosa kümnendi esimesel poolel.

2. Mahmud Gaznavi (971-1030) oli omal ajal Araabia merest Amudarjani ja Tigrisest Gangeseni ulatunud Gaznaviidide riigi tuntuim valitseja. Muuhulgas võttis ta esimesena kasutusele tiitli, mis tähendab tõlkes "tugevust" või "võimu" ja mida tänapäeval kannavad riigipead veel kahes riigis. Nimetage tiitel ja need kaks riiki (kolmest komponendist kaks õiget annab punkti)!

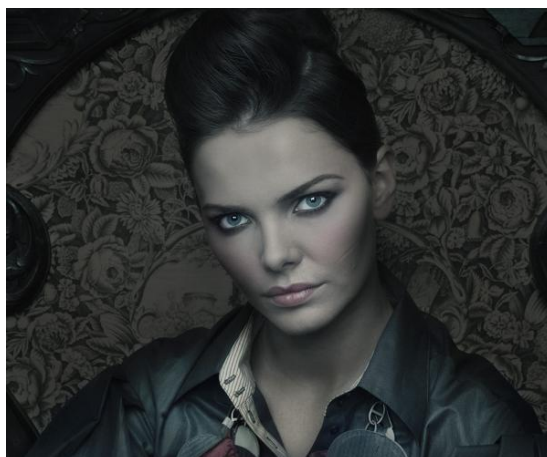
3. Pildidel on kaks jalgpallurit, kes kannavad ühte ja sama ees- ja perekonnanime. Vasakpoolne teeb tegusid muruväljakutel, on praegu oma rahvuskoondise kapten ja võitis aastal 2010 UEFA Meistrite Liiga. Parempoolne esindab Šveitsi ja toimetab rannas: ta lõi viimastel rannajalgpalli MM-võistlustel kõige rohkem väravaid ning valiti ka turniiri parimaks mängijaks. Millist nime need mehed kannavad?

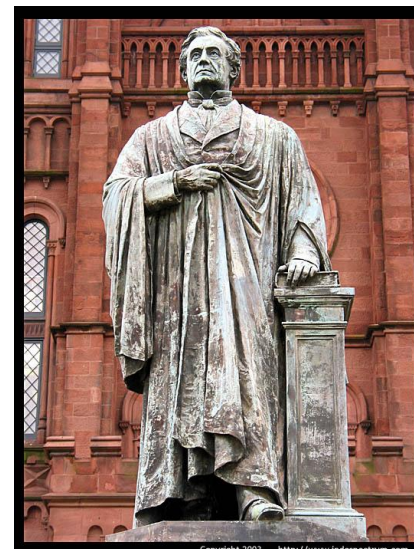
4. Linn, mis Jeesuse eluajal oli väike ja läbinisti juudi linn, asudes vähem kui kümne kilomeetri kaugusel tollasest Galilea pealinnast, on täna tuntud kui "Iisraeli araabia pealinn", kus elab riigi suurim araablaste kogukond. Valdav osa linna 65 000 elanikust on araablased, nendest kolmandik oma usulistelt vaadetelt kristlased ja kaks kolmandikku moslemid. Pildil näete linna vanimat islami pühakoda, nn Valget Mošeed. Milline linn?

5. OECD andmetel teevad arenenud riikide hulgas just selles riigis inimesed kõige rohkem tööd: keskmine riigi kodanik töötab peaaegu 2400 tundi aastas, mis on üle 400 tunni rohkem kui teisel kohal olevas riigis ning koguni 34% rohkem kui USA-s. Töönädal kestab keskmiselt 55,1 tundi ja töötatakse kuus päeva nädalas, millega ollakse ainsaks OECD liikmesriigiks, kus enamikul kodanikest on tööpäevaks ka laupäev. Nimetage see karmi töökorruga tööstusriik!

6. Tema isa peaks enamikule siinsetest filmisõpradest olema väga tuntud. Kas tunnete ka filminäitlejast tütart, kelle soontes voolavat muuhulgas eesti verd?

7. Smithsoniani Instituudi peamaja ees Washingtonis paikneb ausammas selle asutuse esimesele juhile (ametis 1846-1878). Tegemist on elektromagneetikuga, kelle nimi on jäädvustatud SI-süsteemis ühiku näol, mis peegeldab elektrivoolu tugevuse muutust vooluringis. Kelle ausammast näete?

8. Küsime India idaosast pärinevat salatitaimet, mis kuulub sigurite taimeperekonda (paralleelnimetuseks ongi leht- või salatsigur). Millal ja kus see taim kultuuristati, pole selgeks tehtud, kuid on teada, et juba nii vanad egiptlased, kreeklased kui ka roomlased kasutasid teda köögiviljana. Tänapäeval on köögivilj levitud Lääne-Euroopas, ulatuslikumalt viljeldakse teda Itaalias, Prantsusmaal ja Madalmaades, kes on ühtlasi tähtsamad taime eksportijad. Mõnes lääneriigis on ta toidu juures sama tavaline nagu meil kartul. Taimet teisenditeks on eskariool ja frisee ning teda tuleb hoida pimedas, kuna muudu muutuvat ta kibedaks. Millest jutt?

9. See kirjandusteos on ühe riigi viimase kümnendi konkurentsituult trükituim, enimmüüdud ja ka enamatesse väliskeeltesse (rohkem kui 40) tõlgitud raamat. Kaheosalise teose autor on tänaseks küll meie hulgast lahkunud, kuid kirjapandul on senini oluline roll tema rahvuskaslaste tõekspidamiste ja käitumisharta kujunemisel. Autobiograafiliste sugemetega teosest võime muuhulgas lugeda, et ööl vastu 6.oktoobrit 1948 tabas autori kodulinna maaväin, mille tulemusel linnas elanud 198 000 inimesest hukkus 176 000. Sealhulgas said surma autori ema ja kaks venda ning 8-aastane autor jäi orvuks, mis avaldas olulist mõju tema isiksuse kujunemisele. Nimetage teose pealkiri!

10. Näete pilte ühe riigi presidendipaleest - hoonest, kus kunagi asutati üks olulise välispoliitilise tähtsusega organisatsioon. Millises linnas see presidendipalee asub?

11. See alates aastast 1939 toimuv üritus leiab igal aastal aset ühel ja samal kuupäeval. Kuigi üritus võib sõltuvalt aastast hakata pihta erinevat moodi, peetakse selle kestel kindlasti meele ürituse toimumislinnaga seotud veekogu ning lõpus avaldatakse austust aastatel 1766-1858 elanud sõjamehele. Ürituse toimumispaika kaunistavad lilled, mis juba rohkem kui 30 aastat tuuakse alati kohale San Remost. Ürituse piletid tuleb alati aastajagu ette tellida ning kuna raske on neid ka siis saada, tuleb enamikul huvilistest üritust jälgida telerist (mis on tänapäeval õnneks võimalik rohkem kui 70 riigis). Milline üritus?

12. Täpselt kaheksa aastat pärast seda, kui Nirvana peamees Kurt Cobain end maha lasi, suri Seattle'is tema kolleeg, narkarist grungepioneer Layne Staley. Pärast Cobaini surma näitas paadunud narkomaan Staley end üksnes pisteliselt, elas isolatsioonis ja leidis 34-aastaselt oma otsa heroini ja kokaiini üledoosi tagajärjel, vaevelles elu lõpul hambutuna maksapuudulikkuse käes. Staley' kuulsus põhines aastal 1987 koos kitarrist Jerry Cantrelliga Seattle'is moodustatud grungebändil, mida kuulete. Millise ansambli solist Staley oli?

13. Mullu oktoobris tähistati paljudes Eesti kirikutes ühe Peterburi kubermangus sündinud daami 100. sünniaastapäeva. Tema näol oli tegemist esimese naisega, kes lõpetas Tallinna Konservatooriumi diplomeeritud heliloojana (1938). Ta kirjutas hinnanguliselt tuhatkond pala, peaaesjalikult vaimulikku vokaalmuusikat. 1948 heideti ta Heliloojate Liidust välja, kuna keeldus kirjutamast ballaadi Stalinist. Suri Tallinnas 1979, aastast 2005 antakse välja tema ja tema traagiliselt hukkunud poja nimelist iga-aastast noore laulja preemiat. Hästi tuntud on ka teine tema poegadest, ülikoolihariduselt ajaloolane ning aastal 1996 pressisõbra aunimetuse pälvinu. Kes oli see daam?

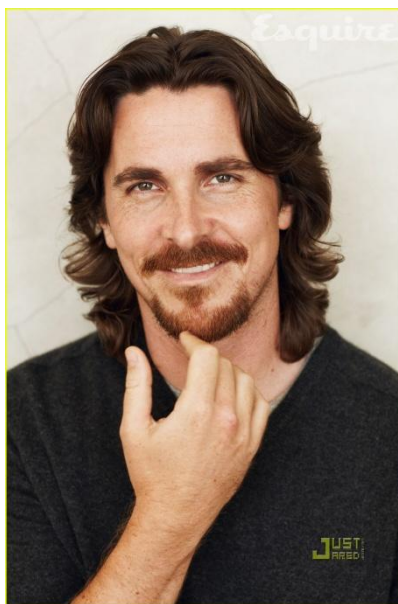
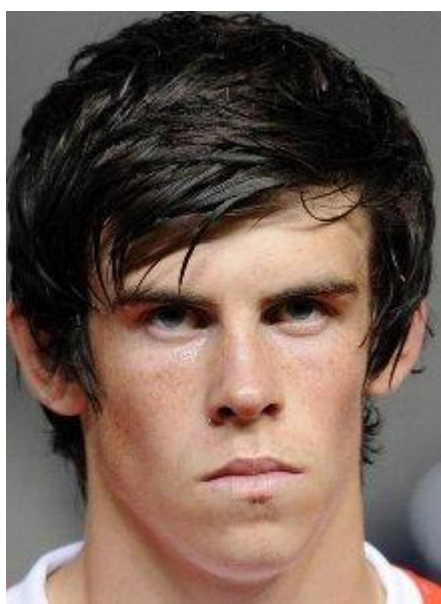
14. Gallialased olid antiikaja sõjategevuses tuntud oma meeletu tormijooksu tõttu, mida roomlased hakkasid nimetama terminiga, mis tuleneb ladina keelest ja tähendab "raevu" või "hullust". Küsitav termin on väljendina kõnekasutuses tänagi. Kuidas nimetati gallialaste tormijooksu?

15. Sarnaselt F1-ga (Rubens Barrichello) on ka mootorrattaste ringrajasõidus ainult üks mees, kes osalenud rohkem kui 300 GP-etapil. Aastal 1990 Hondal 125 cm³ klassis MM-karussellile astunud võidusõitja tuli võrridel maailmameistriks juba oma esimesel MM-hooajal ning kordas saavutust aasta hiljem. Seejärel siirdus ta sõitma kaks korda võimsamale tsiklile, tulles aastal 1998 maailmameistriks ka 250 cm³ klassis. Viimased 10 aastat on osalenud kuninglikes võistlusklassides (500 cm³, Moto GP), seal on ette näidata kaks pronksmedalit (2001, 2006). Kes on see praegu Ducatil kihutav motomees?

16. Enamik mälumängureid ilmselt teab, et Bosnias asuv Mostari linn, mille nimi tähendab tõlkes "sillavalvurit", on oma nime saanud linnas paikneva vana silla järgi. Meie aga küsime: üle millise jõe see vana sild viib? Tegemist on 230 kilomeetrit pika Aadria mere idapoolse basseini ning Dinaaride suurima jõega. Nõukogude ajal jooksis siinsetes kinodes ka Oscarile kandideerinud Jugoslaavia film "Lahing ..... ääres" (1969), kus punktiirile sobib küsitava jõe nimi.

17. See Prantsuse päritolu maadeavastaja uuris ja kaardistas XVII sajandil ühena esimestest praegusi Suure Järvistu äärsed alasid, Hudsoni lahe piirkonda ning Kanada põhja- ja lääneosa. Muuhulgas viisid tema avastused Põhja-Ameerika vanima ettevõtte Hudson's Bay Company tekkeni aastal 1670. Kaasajal seostame teda aga eeskätt aastal 1909 Minneapolisest rajatud hotelliketiga, millele anti tema nimi ja mille peakorter asub senini Minnesota osariigis. Kes oli see maadeuurija, kelle nimi on esindatud ka Tallinna hotellinduses?

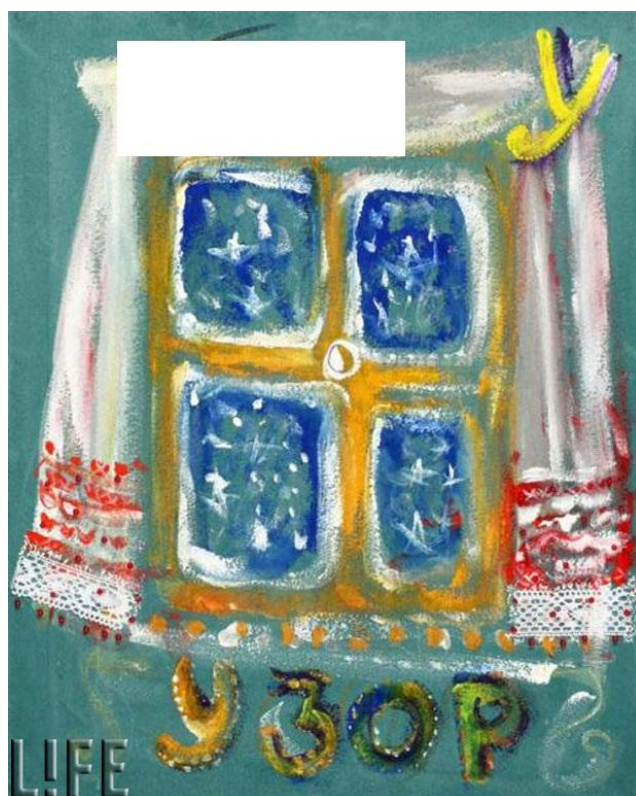
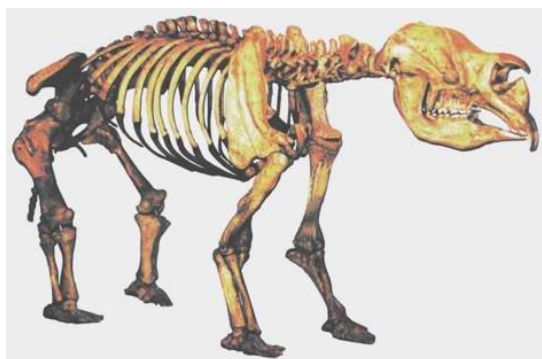
18. Piltidel olevad mehed on pärit ühest maanurgast ning kannavad üht ja sama perekonnanime. Kuigi nad tegutsevad erinevatel elualadel, on viimane aasta olnud mõlemale karjääri edukaim. Mis on meeste ühine perekonnanimi?

19. Kõrvaloleval pildil pole iPhone, vaid hoopis ühes teises maailma nurgas toodetav telefon. Seda telefoni valmistavat elektroonikatootjat süüdistatakse agaralt iPhone'i kopeerimises, mida firma on pareerinud väitega, et lasi oma telefoni müügile mõned päevad varemgi kui iPhone'i turustav Apple. Millise firma toodangut näete? Olgu täiendavalt öeldud, et nähtav iPhone'i kloon kannab mudelinumbrit M8 ning kasutab Google Androidi operatsioonisüsteemi.

20. Pildil olev skelett kuulub diprotodonile, kes suri välja umbes 40 000 aastat tagasi ja oli kuni kolmemeetrise pikkuse, kahemeetrise kõrguse ja peaaegu kolmetonnise kaaluga suurim ....., kes kunagi elanud. Millise imetajate seltsi nimi sobib punktiirile?

21. Internetiavarustest leiab ohtralt kunstiteoseid, kus teda on kujutatud, kuid ainult ühe, mille autoriks ta ise on. Kes on kunstnik?

22. Kreeka jaguneb halduslikult 13 regiooniks ja rohkem kui poolesajaks prefektuuriks. Sealseid regioone tuntakse nimetusega, mida ka Eesti regionaalpoliitikas väga tihti kasutatakse - küll aga mitte haldusüksuse nimena, vaid üldmõistena. Nimetage see üldmõiste!

23. Ekspertide hinnangul võib umbes 850-meetrise raja jagada nelja ossa: kõigepealt kitsas ja järsk tänav Santo Domingo, mis läbitakse välkkiirelt. Sellele järgneb lühike etapp, kus Santo Domingo kallak lõpeb, tänav avaneb laiemale Raekoja platsile ja Mercaderese tänavale. See on ühtlasi üleminekufaas, mis lõpeb järsu pöördega, kus tihti kukutakse. Kõige mõnusam osa tuleb pikal ja ainult väikese kallakuga Estafeta tänaval, kus aeglustatakse tempot. Samas toimub just seal gruppideks jagunemine ja üksikud jäävad maha. Viimane etapp avaneb taas laiemale tänavale, kuid lõpp moodustab väga ohtliku pudelikaela. Millises linnas kirjeldatud rada asub?

24. Kuulete katkendit ühe ooperi episoodist, mille osalisteks on tegelased nimedega Ping, Pang ja Pong. Nimetage helilooja ja ooper!

25. Selle ühise nimetaja alla peidavad end kirglikud rändajad Berit Renser ja Terje Toomistu. Ehedaim ülevaade seiklusjanuliste tüdrukute tegemistest kajastub samanimelises reisiblogis, mille sissekanded said alguse suvel 2005 ja on viinud lugejaid Indiast Lõuna-Ameerikani ning Venemaalt Beninini. Oma seikluste põhjal on kokku pandud ka reisiromaan "Seitse maailma", mille aastal 2009 väljastas kirjastus Petrone Print. Millise nime all see seiklusduo end identifitseerib?

26. Balkanil on neist räägitud juba aastasadu, mujal Euroopas aga alates XVIII sajandi algusest, kui Austria impeerium laienes Põhja-Serbiasse. Tänapäeval nende kohta kasutuses olev sõna tulenebki serbia või bulgaaria keelest - seevastu Rumeenias nimetati neid *strigoi* ja Kreekas *vrykolakas*. Nende jõudmisel laiemate masside teadvusesse oli esimeseks mõjusaks pääsukeseks aastal 1819 John Polidori poolt kirjapandu. Millest või kellest jutt?

27. Milline spordilinn?

- kaks aastat tagasi (2009) peeti linnas judo MM-võistlused, mullu (2010) sportvõimlemise MM-võistlused ning vähem kui kuu aja pärast algavad seal lauatennise MM-võistlused;
- mullu (2010) startis linnast Tour de France;
- linnas on peetud jalgpalli EM-võistluste finaalmäng;
- aastal 1888 pandi linnas alus oma riigi esimesele professionaalsele vutiklubile;
- mullu 12.septembril lehvisid ühes linna spordihallis üsna kõrgelt Eesti lipud

28. See mäestik on oma nime saanud Heraklese poolt armastatud nümf järgi, kes legendi kohaselt sealkandis suri ja kellele vapper Herakles kive kuhjates mäestiku näol mastaapse mausoleumi ehitas. Mäestiku kõrgeim tipp on 3404 meetri kõrgune Aneto mägi. Aastal 1659 leppisid kaks riiki kokku, et mäestiku hari saab nendevaheliseks piiriks, kuid enne kulus üle kahe sajandi, kui need lumised kindlused lõpuks täpselt ära mõõdeti ja kõrgmäestikus elavad inimesed said teada, kumma riigi kodanikud nad õigupoolest on. Milline mäestik?

29. Küsitava ajalehe esimene number nägi ilmavalgust aastal 1909 ja esimese hooga ilmus leht niikaua, kui bolševikud võimule tulid ja selle kinni panid. Taasilmumist alustas väljaanne aastal 1989 ning kaheksa aastat hiljem omandas lehe Boris Berezovski. Kuus aastat tagasi (2005) üllitati valgeid lehekülgi sisaldanud kurikuulus lehenumber, protestimaks kohtuotsuse vastu, millega kohustati lehte paluma Alfa-panga ees vabandust lähenevat panganduskriisi ennustava artikli eest. Too protestiavaldus oli ka üks peamisi ajendeid selleks, et Berezovski Venemaalt minema kupatada. Täna on ajaleht, olles vahepeal kuulunud kadunud grusiinist ärimehhele Badri Patarkatšisvili'le, jõudnud oligarh Alisher Usmanovi omandusse. Milline ajaleht?

30. Näete kuulsuste tänavat, kuhu on Hollywoodi eeskujul püstitatud nimelised tähed oma riigi kino parimatele poegadele ja tütardele. Muuhulgas omab seal omanimelist tähte mullune Euroopa pärjatuim filmimees, kes lõpetas aastal 1959 Leon Schilleri nime kandva filmiinstituudi linnas, kus nähtav tänav asub. Millises linnas see tänav asub?

31. Näete ühe tuntud ülikooli peahoone ning ülikooli enda hinnangul kahe kuulsaima vilistlase pilti. Mõlemad mehed lõpetasid selle ülikooli umbes 280 aastat tagasi ja nende mälestustahvlid on paigutatud otse peaukse kõrvale. Milline ülikool?

32. Seda kollakat ollust saab olenditelt, kelle suurim populatsioon asub Valgevenes Bresti oblastis Võgonoštšanski kaitsealal. Olluse üks gramm maksab umbes 200-300 USA dollarit ja üks isend annab seda ühes kuus kuni 70 milligrammi. Kõige efektiivsem (kuid mitte humaansem) viis seda kätte saada on soojendada olend 35 kraadi peale ja seejärel anda talle elektrilööki. Millest (ehk mille kogumisest) on jutt?

33. Mullustel Eesti paarismälumängu meistrivõistlustel küsisid Siil, Loka & Co Top Gari saatejuhi Jeremy Clarksoni teose eestikeelset pealkirja (kui Eestis levinud lendlauset) ning vastus oli “No tule taevas appi!” Samas tõlgiti mullu eesti keelde ka romaan, mille pealkirjaks kohalikus keeles sai lihtsalt “Tule taevas appi”. See jutustab naisi vahtides auto alla jäänud ajakirjaniku seiklustest teispoosuses. Teose autor on üks oma maa edukamaid ja produktiivsemaid kirjanikke, kes enne teda 2009. aastal tabanud ajurabandust, mis ta kirjanikukarjääri katkestas, oli avaldanud 35 romaani. Tema teoseid on tõlgitud vähemalt 27 keelde ja müüdud kokku 7 miljonit eksemplari. Eesti keeles on temalt ilmunud veel näiteks “Jänese aasta”, “Poodud rebaste mets” ja “Lummav vabaturmasõit”. Kes?

34. See jaanuaris oma 75. juubelit tähistanud mees pidas aastatel 1988-1993 oma riigis ministriametit, seejärel nõustas riigi presidenti ning aastal 1998 valiti ta parlamendi liikmeks. Parlamendis istus ta kuni eelmise aastani, mil teatas, et aeg on tagasi tõmbuda ja teha poliitikas ruumi uutele inimestele. See polnud siiski tema kuulsaim loobumine poliitikatandril: 12 aastat tagasi oli ta kõige tõsiseltvõetavam kandidaat riigi presidendi kohale, olles pärast viit valimisvoorut jäädud ainsana sõelale, kuid seejärel otsustas end ootamatult edasisest võitlusest taandada. Kes on see tuntud mees, kellega sama perekonnanime kandev saadik on kuulunud ka meie Riigikogu koosseisu?

35. Igas õiges selle joogimargi pudelis peab olema üks kõrs harilikku lõhnheina. See olla nimelt ühe eluka lemmiksöögitaim ja legend väidab, et ainult nende taimedega, mille peale see suur elukas on urineerinud, saab hea joogi. Milline joogimark?

36. Kuuldava Serge Gainsbourg'ist ja Brigitte Bardot'st inspireeritud dueti meespooleks on Pete Yorn. Hoopis tuntum on aga dueti tänaseks 26-aastane naispool, mullu ajakirja People poolt maailma seksikaimaks jorsiks valitud Ryan Reynolds'eksabikaasa. Kes?

37. „Eesti kroonika” ajast, mil Esimese maailmasõja järel toimunud geograafilised muudatused maailmakaardil kinnistunud olid (ehk aastast 1925), kirjutas, et Eesti Vabariik on maailma 64 riigi seas pindalalt 52. kohal. Eestist väiksemad olid kroonika andmetel tollal kümme Euroopa ja kaks muu maailma riiki. Nimetage need muu maailma riigid, iseseisvad ja Eestist väiksemad ka praegu!

38. Šiidi moslemite üks pühamaid paiku väljaspool Saudi-Araabiat on Iraagis Karbala (ka Kerbala) linnas asuv ühe imaami hauapühamu. Too imaam (üldse ajaloo kolmas selle tiitli kandja) oli prohvet Muhamedi tütrepoeg ja suri aastal 680 Karbalas toimunud lahingus märtrisurma. Lisaks sellele, et imaami matmispaik on šiitide palverännakute sihtkohaks, on see tänapäeva Iraagis üks põhilisi šiitide ja sunniitide omavahelise arveteklaarimise sõlmpunkte. Millise nime all tuntakse toda “püha” imaami (liignimega ibn Ali), kelle tapmise päeva tähistatakse moslemi kalendris nimetusega Ashura?

39. Teda võib pidada üheks paremaks oma maalt võrsunud tennisistiks. Kõige enam sobisid talle saviväljakud ja nii on tema karjääri suurimaks saavutuseks French Openi võit aastal 1976, kus ta finaalis alistas Harold Solomoni. Samal aastal tõusis ta üksikmängus maailma neljandaks reketiks ja aitas oma riigi esimese ning seniajani ainsa Davis Cupi võiduni. Ühtlasi oli ta ainus tennisist, kel õnnestus Prantsusmaa lahtistel võita Björn Borgi ning seda kahel korral (1973 ja 1976). Lõpetas profikarjääri aastal 1983, jõudes enne seda korra oma talenti demonstreerima ka Tallinna publikule. Kes?

40. Nimetage kahe naaberriigi suurimad järved!

- naaberriikide suhted ei ole head, seejuures on suurem riik oma väiksemast naabrist pindalalt üle 25 korra suurem;
- suurema riigi suurim järv on umbes 13 korda suurem kui väiksema riigi suurim järv, ka sügavust on tal üle 5 korra rohkem;
- ühele ajaloolisele territooriumile ja praegu ühele ja samale mägismaale jäävate järvede nimed on sarnased: kui ühe nimi on tinglikult “X”, siis teise nimi tõlkes “must X” (a la “Volta” ja “Must Volta” vms);
- ühe järve nimi peaks olema tuttav kõigile Tallinnast Rakvere ja Narva poole sõitjaile, kui nad õigel ajal sõiduvahendi vasakust aknast välja on vaadanud. Sealt edasi pole raske tuletada teise järve nime, mis on kahe tähe võrra lühem.

41. Pildil on Gibraltaril sündinud ekstravagantne moekeiser, kes kolis varajases nooruses Inglismaale ning on neljal korral valitud oma alal Briti parimaks. Aastal 1995 sai temast Givenchy peadisainer, mis tähistas esimest korda ajaloos, kui inglise moekunstnik pandi juhtima Prantsuse moemaja. Vähem kui kaks aastat hiljem oli mees juba ametis Christian Dior'i peadisainerina, kus töötas ka veel hiljuti. Kes on see Prantsusmaa Auleegioni rüütel, kelle nime peaks aitama meelde tuletada kõige pikem likööripuudel hästi varustatud alkoholipoodides?

42. Põhja-Dakota osariigi suurim linn on asutatud aastal 1871 ja seal elab kõigest 100 000 inimest. Linna nimi peaks olema tuntud eelkõige filmisõpradele, sest linnaga sama nime kannab musta komöödia sugemetega film, mille tegevusest suur osa toimub just küsitavas linnas. Film kandideeris seitsmele Oscarile, võites neist kaks - parima originaalstsenaariumi ning parima naispeaosatäitja oma. Milline linn / film?

43. See aastast 2002 toodetav automudel on viimastel aastatel tõusnud maailma edukaimaks kõrberalliautoks: just sellel masinal võitsid aastal 2009 lõuna-aafriklane Giniel de Villiers, 2010 hispaanlane Carlos Sainz ja 2011 Nasser Al-Attiyah Katarist Dakari ralli, viimasel korral kuulus samal autol kihutanud rallimeestele koguni kolmikvõit. Pole ka ime, sest automudeli enda nimi viitab samuti kõrbele. Milline automark ja mudel?

44. Tülllased on kurvitsaliste seltsi kuuluv sugukond linnuliike, mille esindajateks on hulk tülle, kuid ka näiteks plüü, rüüt ja tundrarüüt. Tuntuim tülllane on aga Euraasia parasvöötmes elav umbes 30 sentimeetri pikkune lind, kelle hüüdnimed olla muuhulgas poola kana ja tillvitt. 10 aastat tagasi valisid siinsed ornitoloogid küsitava Eesti aasta linnuks. Milline lind?

45. Nähtaval maalil on kujutatud Madonna lapsega, Püha Luukas ja Aleksandria Katariina. Pildi maalinud kunstniku tööde nimekiri on aukartustäratavalt pikk, kuid just nähtav maal on neist see, mille eest enim makstud - tänavu jaanuaris müüdi see New Yorgis 16,9 miljoni dollari eest. Kes on kunstnik?

46. Sellel aastal 1926 asutatud partei nimi tähendab ligikaudses tõlkes "saatuse sõdalasi". Parteid loetakse demokraatlikus maailmas Rootsi Sotsiaaldemokraatliku Partei järel edukuselt teiseks parteiks, sest alates aastast 1932, mil esimest korda moodustati valitsus, on vaheaegadega võimul olnud 61 aastat. Partei esimeseks juhiks oli oma maa legendaarne poliitik, kes juhtis seda 33 aastat (1926-59) ning lahkus parteijuhi kohalt alles seoses valimisega riigi presidendiks. Tänavuste valimiste tulemusena juhtus partei ajaloos esmakordselt, et riigi parlamendis ei kuulu neile suurim esindatus. Milline partei (tahame omakeelset nime, vastused a la "Liberaalne partei" punkte ei anna)?

47. Vastava erialaväljaande hinnangul kuulusid aastal 2010 maailma 10 parima hulka Noma (Taani), El Bulli (Hispaania), The Fat Duck (Suurbritannia), El Celler de Can Roca (Hispaania), Mugaritz (Hispaania), Osteria Francescana (Itaalia), Alinea (USA), Daniel (USA), Arzak (Hispaania) ja Per Se (USA). Kelle või mille pingereaga on tegemist?

48. Ta väitis XIX sajandi algul, et maailma rahvastik kasvab kiiremini kui elatusvahendite hulk ning selle tagajärg saab olema ülerahvastus ja alaline elatusvahendite valik. Tema väidetest sai inspiratsiooni ansambel August Hunt, kes komponeeris mullu Eesti edetabelites ilma teinud pala "..... *on surnud, mu arm!*", mida kuulete. Kelle nimi sobib punktiirile?

49. Mullu avaldas üks netiportaal arvamust, et välismaal välja antavatest Eesti teadlaste nimelistest preemiast pole juhtunud kuulma ka staažikad mälumängurid. Kohe kontrollime! Aastast 2007 annab organisatsioon (õigemini uurimisinstituut) lühendiga ESSL Euroopa ühe valdkonna teadlastele väljapaistvate teadustööde eest välja eestlasest bioloogiadoktori Heino Toominga nimelist auhinda. ESSL tegutseb Saksamaal Wesslingis Pieter Groenemeijeri juhtimisel ning uurib valdkonda, millega on pistmist igal maailmajaol. Millise valdkonna teadlastele Heino Toominga nimelist preemiat antakse?

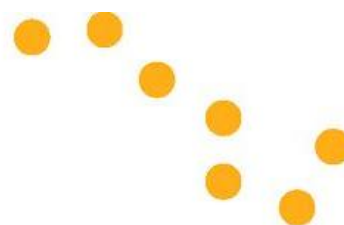
50. Ivan Groznõi nägi seda linna esmakordselt palverännaku ajal piirkonna kloostritesse aastal 1545, mil tema tähelepanu pälvis linna soodne geograafiline asend - paiknemine oluliste kaubateede keskpunktis. Linn oli ümbritsetud läbipääsmatutest metsadest ja omas mööda jõgesid veeteed Valge mereni. Tsaaril tuli mõte rajada sinna täiesti uus opritšnina pealinn ja 1566 alustati seal tsaari uue residentsi ehitamist. Kolme kilomeetri pikkune kivist müür pidi kaitsma tsaari paleed, prikaaside hooneid ja Moskva Kremlis Uspenski katedraali meenutavat Sofia katedraali. Ivan peatus linnas kolm ja pool aastat, kuid siis pettus uue pealinna rajamise idees ning jättis selle ehitamise pooleli. Nimetage see Moskvaga ühel aastal (1147) esmamainimist leidnud linn, kus praegu elab umbes 280 000 inimest!

51. Pildil olev kaunitar on tihe külaline erinevates seksikate sportlaste edetabelites, kuid sportlikust küljest väärib märkimist eelkõige fakt, et aastal 2003 sai temast esimene oma riigi naissportlane, kes ühel traditsioonidega spordialal maailmameistriks tulnud. Kes ja millise spordiala eksmaailmameister on pildil? Vihjeks olgu öeldud, et küsitava perekonnanimega sama nime kannab mullu 80. sünnipäeva tähistanud moekaupluste kett, mis ka Eestis opereerib.

52. See omaaegne dzuuditööstuse keskus kannab hüüdnime "*City of Discovery*", kuna seal ehitati laev RRS Discovery, millega viidi hiljem traagiliselt hukkunud Robert Falcon Scott'i juhtimisel aastatel 1901-04 läbi suur brittide Antarktika-ekspeditsioon. Laeva on võimalik kunagise vulkaani jalamile rajatud linna sadamas ka praegu imetleda. Mõned raamatusõbrad on aga linna jäädvustanud meresõiduajalukku ilmselt seeläbi, et Jules Verne'i andmetel oli just küsitava linna kodanik kapten Grant laevalt "Britannia". Milline linn (näete ka vappi)?

53. Nähtav logo kuulub 1990. aastate lõpul Motorola poolt välja arendatud globaalsele satelliit- ja mobiilsidesüsteemile. Kuna algselt kavandati seitsmel polaarorbiidil 77 satelliidi kasutamist, sai satelliitvõrk omale nime keemilise elemendi nr 77 järgi. Uudse mikrolainetehnika kasutuselevõtt võimaldas aga võrgu tööle hakkamise ajaks vähendada satelliitide arvu 66-ni, mistõttu oleks tegelikkuses võrgu asjakohasem nimi olnud hoopis "Düsproosium". Hetkel peetakse loodud süsteemi maailma suurimaks satelliitide võrguks, mis katab ainsana kogu Maa, sealhulgas ookeanid, poolused ja õhu. Millise keemilise elemendi nime kannab see satelliitvõrk?

54. Sitsiilia maffia ja tema rakukeste puhul tähistatakse küsitava "ametinimetusega" maffiabossi (*don*'i) nõuandjat, kes paikneb maffiastruktuuris valdavalt bossi ja tema asetäitja järel kolmandal kohal, kuid ei oma otseseid alluvaid. Corleonede klannis täitis seda rolli näiteks Tom Hagen ja Tony Soprano omas Silvio Dante. Kui teater NO99 omistas oma valimiskooli ühes seerias Eesti parteide esimeestele tiitli *don*, siis parteide peasekretärid ristiti just küsitava aunimetusega. Milline "ametinimetus"?

55. See aastal 1970 tööd alustanud uurimislaev sai oma nime XIX sajandi teisel poolel USA laevastikus tegutsenud hüdrograafiainseneri järgi. Oma tuntuima uurimisretke tegi laev aastal 1985, mil doktor Robert Ballardi juhtimisel toimunud ekspeditsiooni käigus õnnestus laevalt alla lastud fotoplatvormi Angus abiga leida Titanicu vrakk. Millist nime kandis see Titanicu leidnud laev, mille nimi seondub meile eeskätt ilmselt ühe Saksamaalt pärineva toiduainetööstusest tuntud brändiga!

56. Vasakpoolsel pildil olev neljajalgne esindab terjeritõugu, mille nimes sisaldub linna nimi, kus too elukas 1870-ndatel lõplikult välja aretati. Tõu esivanemateks olid bulldog ja Inglise valge terjer, kellele ristamisel "lisati" pisut bokserit ja pitbullterjerit. Valminud ristandit iseloomustavad koerakasvatavad märksõnadega „õrnahingeline, sotsiaalne, tark ja julge”. Millise linna nime see terjer kannab? Paremäl näete sama linna esindusülikooli maskotti Rhetti, kes on mõistagi samast tõust.

57. See animalismi üks põhiteoreetikuid paistis silma võimeka organisaatorina ja oli Napoleoni kõrval peamiseks võimupöörde eestvedajaks. Kirjelduste kohaselt peeti teda Napoleonist isegi nutikamaks ja osavamaks sõnaseadjaks. Teadaolevalt suurimas lahingus, millest ta osa võttis, võitles ta kirjelduste kohaselt väga vapralt ning sai haavliterahe kriimustada. Oma karjäärisedelil sai talle saatuslikuks heas usus sündinud plaan parandada uute energiaallikate kasutuselevõtuga oma kogukonna elu- ja töötingimusi, mida Napoleon ei toetanud. Veelgi enam, Napoleon pagendas küsitava, süüdistas teda reetluses ja sai seeläbi võimaluse kogu võimu enda kätte koondamiseks. Kes oli see Napoleoni rivaal?

58. Tänaistel küsijatel pole õnnestunud välja tuunida, kas pildil olev neeger on mingit moodi suguluses kuulsal Paunvere rätsepadünastiaga. Igal juhul on Salva Kiir ühe rändkarjakasvatavatest pärineva hõimu liidriks, millele õige pea saab au olla ühe riigi suurim hõim. Millisesse hõimu kuulub rätsepmester Kiire nimekaim?

59. See Aasovi mere kaldal, Krimmi poolsaare kirdeosas asuva neeme järgi nime saanud elektroonilise muusika festival on slaavi noorte seas saavutanud kultusliku populaarsuse. Festival toimub 5-6 nädalat järjest ning seda väisab igal aastal ca 500 000 külastajat. Festivali tuntakse ka lihtsalt lühendatud nimega "Z", sellele pääsu tagavale piletile on nimeks antud "viZa" ja festari külastajaid nimetatakse "paradiZeriteks". Milline festival?

60. Kuuldav muusikastiil sündis 1960-ndatel *highlife*'i, *juju*, *funk*'i ja *soul*'i omavahelisel miksimisel. Järgmisel kümnendil läksid stiili viljelenud suurkujud niivõrd hoogu, et kuulutasid oma riigi pealinna äärelinnas välja riigist sõltumatu Kalakuta kommuuni, mille võimud küll üsna pea laiali peksid. Muusikastiili ninamees suri 14 aastat tagasi AIDS-i, kuid üks tema orkestrante demonstreeris veel mullu oma oskusi Tallinnas. Nimetage kuuldava muusikastiili sünnimaa!

61. See tööstur sündis aastal 1815 Kõpu metsavahi tütre ja Güstrowist Eestisse kolinud kingseppmeistri pojana. Noormeheas seadis ta sihiks kaupmeheseisuse, selle eesmärgi saavutamisel oli talle toeks vanem vend Johann Gotthard, kes juba tegutses mõisarentniku ning gildikaupmehena ja tõusis aja jooksul Pärnu suurgildi oldermanniks. Olles raua- ja galanteriikaupade äri jõukust kogunud, ostis või asutas meie poolt küsitav mees umbes aastal 1846 tehase, mille toodangut vahetevahel ka mälumängudel silmata on olnud. Kes?

62. Hispaania kuningakoda otsustas aastal 1534 jaotada vastvallutatud inkade territooriumi kaheks: ülemise osa nimeks sai Nueva Castilla ja kuberneriks Francisco Pizarro, alumine osa aga nimetati Nueva Toledoks. Selle kuberneriks sai Pizarro senine kamraad, kes oma valdustesse valitsema minnes seikles läbi Andide ja Atacama kõrbe, kuid täiendavat kulda sealt ei leidnud ja nii soovis ka tema hoopis inkade pealinnas Cuzcos (ehk uutes Pizarro valdustes) kanda kinnitada ning alustas kodusõda Pizarroga. Selle vägitüki eest mõistsid hispaanlased ta surma ja raiusid tal aastal 1538 pea maha, küsitava samanimeline poeg aga jätkas võitlust ja tappis kättemaksuks hiljem omakorda Pizarro. Kes oli see Nueva Toledo kuberner?

63. Küsitava riigi rahvusspordiks on vibulaskmine ning see on ka ainus ala, millest riik olümpiamängudel üldse osa on võtnud. Olümpiadebüüt tehti aastal 1984 Los Angeleses ja kokku on alates sellest ajast riiki esindanud 17 erinevat vibulaskjat. Parimad tulemused vibutati välja Ateenas 2004, mil nii mees- kui naisvibulaskja pääsesid 32 parema hulka. Milline riik?

64. Selle praeguse pealinna asutas Prantsuse kolonist Emile Gentil aastal 1900 ja nimetas selle mõned päevad varem läheduses toimunud Kousseri lahingus hukkunud kaasmaalasest ohvitseri järgi. Aastal 1973 kohalikele võimudele Prantsuse ohvitseri nimi enam ei meeldinud ning tollane riigi president Francois Tombalbaye andis linnale uue nime lähedalasuva küla järgi. Kui linna elanike arv ületas 10 000 piiri alles 70 aastat tagasi, siis 1990-ndate algul kasvas see juba üle poole miljoni ja täna sibab linnas ringi ilmselt rohkem kui miljon neegrit. Milline pealinn (endine nimi annab 1 punkti)?

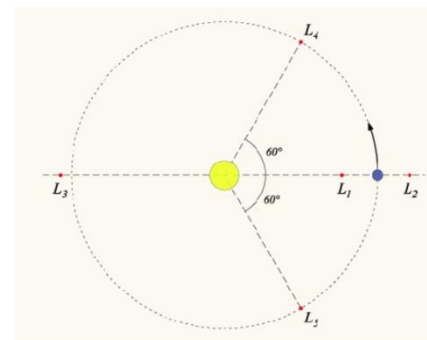
65. Nähtav logo kuulub ettevõttele, millel tänaseks vanust kõigest 18 aastat. Praeguseks omas valdkonnas oma maa suurimaks ettevõtteks tõusnud firma kerkimisel gigantide sekka on oluline osa aastal 2007 toimunud ostudel ja ühel endisel firmal, mis üllataval kombel ettevõtte kodulehel enda kujunemise eduloos mainimata jäetakse. Millise ettevõtte logo näete?

66. Pildidel oleva naise kehastamise eest kinolinal saadi Oscar juba ajal, kui naine ise oli veel napilt 40 aastat vana. Kes on pildil?

67. Kuidas nimetatakse teatud tüüpi asteroide, mis Päikesesüsteemis kogunevad Lagrange punktidesse L4 ja L5 (vt joonis)? Selliseid objekte paikneb ohtralt näiteks Päike-Jupiter ja Päike-Saturn süsteemides. Objektide nimi pärineb ajaloost, kuid pole tundmatu ka arvutisõpradele.

68. Väidetavalt läheb umbes pool Aasia vaeseimas riigis Jeemenis kulutatavast veest selle taime kasvatamiseks ja iga sealse pere sissetulekust kulub keskmiselt 17% selle ostmiseks. Selle tarbimise peale kuluvat umbes neli tundi jeemenlase igapäevasest ärkvelolekuajast. Taime kasvatamise positiivseks küljeks peetakse asjaolu, et suur osa elanikkonnast saab selle kasvatamise tõttu põllumajanduses tööd. Samuti vähendavat taime tarbimine agressiivsust, mis on ilmselt meeltnööda riigi diktaatorist presidendile Ali Abdullah Saleh'ile, kes vastasel korral ammu pukist maha oleks võetud. Milline taim?

69. Algselt oli see sõimusõna, mille mõtles välja neoklassitsistliku kunstniku Jacques-Louis Davidi üks õpilane. Selle sõnaga tähistati lillelist toretsevat kunsti, mis tegeles tühja-tähjaga, näiteks merikarpide või kividega. Stiil oli tihedalt seotud Louis XV armukese markiis de Pompadour'iga ja seda peeti naiste mõju all oleva korrumppeerunud ning ebakompetentse valitsuse, samuti kergemeelse erootilise erutuse sünonüümiks. Milline sõna / stiil?

70. Kõrvalolev logo kuulub ühele Euroopa Liidu asjamehele, kelle ametikoht loodi Maastrichti lepinguga (1992). Esimesena valiti Euroopa Parlamendi poolt sellele ametipostile soomlane Jacob Söderman (aastal 1995). Alates aastast 2003 peab seda ametit kreeklane Nikiforos Diamandouros, kes varem täitis sama ametikohta Kreekas, aga nüüd on üks kõrgema lennuga kreeklasi Euroopa Liidu struktuurides. Millise Strasbourgis resideeruva ametiposti logo näete?

71. See Bialystokis sündinud juut (1859-1917) leiutas midagi sellist, mida peetakse kõikidest samalaadsetest leiutistest levinuimaks. Oma leiutist tutvustas ta esmakordselt aastal 1887 ilmunud raamatus. Leiutis saavutas niivõrd suure populaarsuse, et täna on selle looja järgi nimetatud hulganisti tänavaid ja muid objekte üle kogu maailma: näiteks leidub temanimeline tänav Kaunas, kus ta mõnda aega elas. Teatud seltskond tähistab igal aastal innukalt tema sünnipäeva, 15. detsembril. Soome astronoom Yrjö Väisälä nimetas tema järgi 1938. aastal avastatud asteroidi numbriga 1462. Kellest on jutt ja mis oli tema peamiseks leiutiseks?

72. Kuuldav legendaarne vene punkbänd on endiselt täies elujõus, kuigi toodet, mille järgi ta endale nime sai, ei müüda meditsiinitöötajate kinnitusele meie kaubandusvõrgus vähemasti ametlikult juba üle 15 aasta. Milline ansambel?

73. Kus asub Eesti ainus ovaalse põhiplaaniga kirik, sisse pühitsetud aastal 1816?

74. Selle nime all tunti Balkanil Robin Hoodi kolleegide, romantilisi ja heroiseeritud vabadusvõitlejaid, kes tegelikkuses olid valdavalt lindpriid maanteeröövlid. XVII kuni XIX sajandini kujunesid neist peamised Ottomani impeeriumi ikke vastu võitlejad. Täna on püüdnud mitmed Balkani jalgpalliklubid, neist tuntuim asutati aastal 1911 ja omab kohalike andmetel Euroopa vanimat organiseeritud fänkonda (kes nimetavad end brasiillaste eeskujul *torcida* deks). Kuidas nimetati neid Balkani vabadusvõitlejaid?

75. Pildidel olevad naine ja mees on pärit ühest riigist, kannavad ühesugust perekonnanime (naise puhul on tegemist küll abielunimega) ning on mõlemad kahekordsed maailmameistrid. Kui naisterahvas võitis oma karjääri lõpetuseks ka puuduoleva olümpiakulla (Sydney 2000), siis mehel tema esimene olümpia ebaõnnestus - põhidistantsilt tuli 4. koht, medalist jäi puudu 4,5 sekundit. Mis on sportlaste ühine perekonnanime?

76. Kutaisi oli kunagi Kuldvillakumaa Kolchise pealinn, kus Iason koos oma argonautidega komanderingus käis. Millise regiooni (kaardil) keskus on sama linn aga praegu?

77. Esimesi neegreid ühes või teises valdkonnas pole enam palju küsida jäänud, sest valdavalt on nad juba kõigega hakkama saanud. Sellel pildil on Ursula Burns, kellest sai umbes aasta tagasi esimene neegrinaise sellise ettevõtte tegevjuhi kohal, mis kuulub reitingute järgi maailma 100 hinnatuima kompanii hulka. Millist firmat see maailma mõjukaimate naiste hulka kuuluv neegritar juhib? Ilmselt on aastal 1906 New Yorgi osariigis Rochesteris asutatud kompanii andnud oma panuse ka paljude mälumängude kvaliteetsesse korraldamisse.

78. Biograafid on konstateerinud, et tema elu viimane "selge päev" oli aastal 1889 Torinos. Kõik pöördus, kui ta tol päeval oma hotellist väljudes nägi enda ees hobust ja kutsarit, kes peksis looma piitsaga. Ta läks hobuse juurde, embas kutsari silme all hobuse kaela ja nuttis ning anus, et looma enam ei löödaks, kukkudes ise porisse. Lisaks paljudele andis see seik inspiratsiooni Ungari filmimehele Bela Tarrile, kes tänava võitis filmiga "Torino hobune" Berliini filmifestivalilt Hõbekaru. Kes oli see varajane loomaõiguslane?

79. Pildil oleva poolautomaatpüstoli ajalugu ei ole pikk: teenistuslikku kasutusse võeti need samal aastal (1982), mil püstolitootja naabermaal sündis tehnikasportlane, kelle perekonnanimi ühtib relvatootja nimega ja kelle saavutuste hulka kuulub vormelite GP2 sarja üldvõit. Milline relvatootja?

80. Need Kesk-Aasias elavad mürkmaod on keskmiselt meetripikkused, kuid tuleb ette ka kahemeetriseid eksemplare. Endise Nõukogude Liidu aladel elanud roomajaist peeti neid kõige ohtlikumateks. Värvuselt on nad pruunid, veidi punaka varjundiga, seljal on selge tume muster, mis meenutab üksteisega liitunud rombe. Vabas looduses toituvad nad lindudest, suslikutest ja hiirtest. Heade ujujate ja ronijatena kütivad nad oma saaki isegi vees või ronivad puude otsa. Üks eristunumaid (ja väidetavalt ilusamaid) alaliike on Nuratau alaliik. Milline roomaja?

81. Ajal, mil Eesti raamatumüügi tabelites troonivad järjekindlalt meie keskel elavate kaasmaalaste elulooraamatud, küsime isikut, kelle autobiograafia oli aastal 2010 Amazon.com-is müüduim elava isiku elulooraamat. Selle aastal 1943 sündinud mehe autobiograafia kandis lihtsat nime „Life“ ning lugejate ootused olid juba enne raamatu ilmumist kõrged: oli ju küsitav rääkinud varemgi lugusid sellest, kuidas ta oma isa tuhka koos kokaiiniga ninna tõmbas, kuidas ta 66-aastaselt joomise maha otsustas jätta või et talle meeldib kaasaegsetest lauljatest ainult Amy Winehouse - ilmselt oma elukommete tõttu. Kelle autobiograafia?

82. Millise riigi peaministriks oli aastatel 2001-2006 praeguseks juba Montenegro kodanikuks saanud endine politseinik ja doktorikraadiga kriminaalõiguse asjatundja? Tema majanduspoliitika oli üldiselt edukas, kuid kuna teda süüdistati diktaatorlikes kalduvustes ja korrupsioonis, kukutas sõjavägi septembris 2006 tema valitsuse. Hiljem on meedia meile regulaarselt pajatanud teda endiselt pooldavate „punasärkide“ kokkupõrgetest valitsusmeelsete jõududega. Mees ise on jäänud dollarimiljardäriks ja pole tegusa sahkerdajana püssi põõsasse visanud – ta reisib maailmas ringi väidetavalt kuue erineva passiga ning ostis aastal 2007 jalgpalliklubi Manchester City, mille ta aasta hiljem ja 120 miljonit naela kallimana araablastele edasi müüs.

83. Kes on see USA tantsusaates 80-aastastelt kaasa löönud vanahärra (pildil), omaaegne Korea sõja lahingulendur, hilisem avalik depressiooni ja viinakuradiga võitleja, kellest tehtud tuntuimal fotol tema nägu niihästi välja ei paista?

84. Kuulete ansamblit, mis on omale nime saanud Koola poolsaarel põhjapolaarjoonel asuva objekti järgi, mida on väisanud suur osa rändureid, kes Hibiinides matkamas käinud. Milline ansambel?

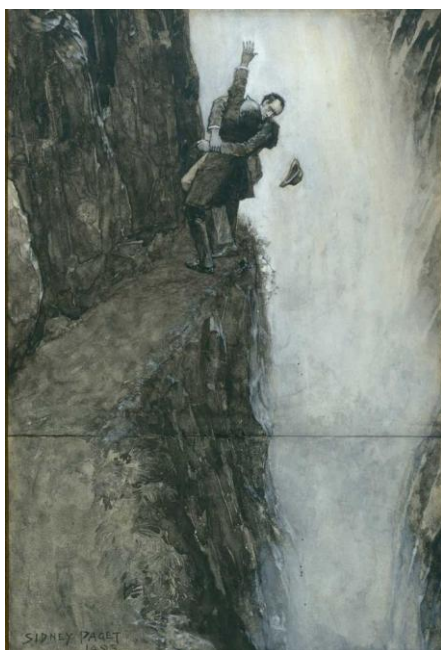

85. See aastal 1993 Tartus asutatud ettevõtte on tänaseks tõusnud oma valdkonnas Baltikumi juhtivaks tegijaks. Kuigi ettevõtte tegevusel pole mingit pistmist kalandusega, pärineb selle nimi kalaraamatust. Nimelt olla ettevõtte suuromaniku sõber kunagi näpu pimesi kalaraamatu suvalisele leheküljele vajutanud ja nii ettevõtte ära ristinud. Näpp sattus kohta, mis tähendab harilikku saagrai ehk saagkala ladinakeelset nime. Nimetage see kalanimega firma!

86. Küsitav oli mütoloogiliselt ühe vanaaja riigi esikuningas. Surma sai ta oma venna käe läbi: vend sulges küsitava kavalust kasutades kasti ja viskas kasti jõkke. Tema poeg maksis isa tapjatele kätte, küsitav aga tõusis loitsu varal üles ning sai hauataguse maailma ja surnutekohtu valitsejaks. Kellest on jutt? Kirjandushuvilisi peaks aitama vihje, et Erich Maria Remarque pani oma "Triumfikaares" küsitava nime lõbumajale, mille töötajate tervislikku seisundit doktor Ravic aeg-ajalt kontrollimas käis.

87. Legendaarne kossumees Larry Bird armastas oma koduklubi Boston Celticsi kodusaalis Boston Gardenis enne mängu rahvushümni kõlamise ajal alati lakke vahtida. Oma karjääri lõpul seletas Bird, et ta vaatas seal rippuvat särki number 4, mis kuulunud Birdi ühele eeskujule, legendaarsele kaitsemängijale, kes müdistas oma kodumänge pidada samas hallis aastatel 1966-76. Huvitav on märkida, et tol hetkel, kui Bird avalduse tegi, oli ta oma sõnul küsitavaga päriselus kohtunud vaid ühe korra. Kes oli Birdi suur eeskuju?

88. Vasakpoolsel pildil näete Sherlock Holmesi ja professor Moriarty vahelist võitlust. Mõni aeg hiljem kukub Moriarty kuristikku, Sherlock Holmes aga saab inspiratsiooni, et lavastada enda surmajuhtum. Millist nime kannab kosk (tänapäevases versioonis parempoolsel pildil), mille juures see legendaarne võitlus toimus? Ühe punkti saab nii mälumängureile kui ristsõnameistritele tuttava jõe nimetamise eest, millel too kosk asub.

89. Peatselt täitub kümme aastat päevast, mil raketiga Sojuz TM-32 startis maailmaruumi esimene kosmoseturist - ameeriklane Dennis Tito. Talle järgnesid Mark Shuttleworth, Gregory Olsen ning neljandana septembris 2006 insener Anousheh Ansari, kes läks ajalukku kui esimene naissoost kosmoseturist ning samas ka kui oma riigist esimesena kosmosesse jõudnud inimene. Millise riigi esimene kosmonaut oli Ansari? Näete ka tähist tema kosmoseülikonnalt, kust on eemaldatud tema kodumaa lipp.

90. Inimsööja Hannibal Lecter pärines teadupärast Leedust, kuid ka lätlastel on meediamaailmas välja käia peaaegu samaväärne karakter. Kirjandusteos kirjeldab teda kui napilt poolteist meetrit pikka punapead, kes emigreerus Riiast läände aastal 1937, kui ta oli 20-aastane. Filmilinale ilmus aastal 1964, mil teda kehastas sakslane Gert Fröbe. Kes on see läti päritolu tegelaskuju?

91. "Inimene on ühiskondlik loom," on kirjutanud tuntud XVII sajandi filosoof, kelle tähtsaim teos kannab nime "Eetika". Filosoof teenis elatist prilliklaaside valmistajana ning suri 45-aastaselt tiisikusse, mis oli arvatavasti aastatepikkuse läätselihvimise tagajärjeks. Kes?

92. Mil moel on see Pamiiri mägedes elav võimsate sarvedega lammas seotud Veneetsia lennujaamaga? Vastuseks piisab ühest nimest.

93. Seda Pritzkeri preemia laureaati (2003) on mälumängudel küsitud eeskätt seoses tema kuulsaima tööga, mille täna jätame mainimata. Huvitav on aga märkida, et kuigi arhitekt elas veel 35 aastat pärast kuulsa hoone valmimist, siis valmis hoonet tal oma ihusilmaga näha ei õnnestunudki, sest ta oli tellijatega tekkinud erimeelsuste tõttu projektist poole pealt eemaldunud. Enamik ülejäänud tema poolt projekteeritud hoonetest kõrgub tema kodumaal, kuid loomingu hulka kuulub ka näiteks Kuveidi Rahvusassamblee hoone. Linna, kus ta üles kasvas, on püstitatud temanimeline kunstikeskus, mille ta projekteeris koostöös oma poja Kim'iga ja mida näete pildil. Kes?

94. Kes on see sõjaka isa sõjakas tütar?

95. Nende kohta peab kõige pädevamat arvestust Florida Ülikool, andes regulaarselt välja dokumenti, mille lühendiks on ISAF. Mullu leidis neid maailmas aset 79, mis oli kümnendi kõrgeim tulemus (kuid mitte rekord läbi aegade). Teadlaste hinnangul võib nende kasvu üheks olulisemaks põhjuseks olla globaalne kliima soojenemine. Neist 36 leidis mullu aset USA-s, järgnesid Austraalia (14), Lõuna-Aafrika Vabariik (8), Vietnam (6) ja Egiptus (6). Millega tegu?

96. Kes on see viiekordne Grammy laureaat, kelle heliloomingut kuulete? Kuuldav pala pärineb tema albumilt "21 at 33" (aastast 1980), mis pidi tähendama, et vaatamata tollal 33 eluaastale oli tegemist juba tema arvult 21. albumiga.

4x2 EHK FINAAL- JA VIIGILAHUTUSVOOR

97. Näete kahe Lõuna-Ameerika jalgpalliklubi vappi. Need vutiklubid ei ole omavahel kunagi kohtunud (vähemalt viiteid sellele ei õnnestunud leida), kuid kui see ükskord juhtuma peaks, siis otseselt *derbiks* ei saaks mängu nimetada, aga tähelepanu pälviks matš kindlasti. Esimene klubi pesitseb linnas Vina del Mar, on asutatud aastal 1909, tulnud neljal korral Tšiili meistriks (viimati 2008), kuid praeguseks kukkunud riigi tugevuselt teise liigasse. Teine klubi on asutatud aastal 1915, resideerub Uruguai pealinnas ning elab oma parimaid aegu: mullu riigi meistrivõistluste finaali küll veel ei jõutud, kuid eduka põhiturniiri tulemusena saadi esmakordselt jalg Copa Libertadorese (aka Ladina-Ameerika Meistrite Liiga) ukse vahele. Nimetage need jalgpalliklubid!

98. Korralikku haldusterritoriaalset reformi pole Eestis suudetud läbi viia, kuid vabatahtlike liitumiste tulemusel on siiski üht-teist sündinud. Nii võib Eestist leida praegu kaks linna, milles asub küll maavalitsus, kuid pole enam mõnda aega linnavalitsust. Millised linnad?

99. Maailmas tunti kunagi audiitorfirmade “suurt kaheksat” (“Big Eight”), seejärel “suurt viisikut” (“Big Five”) ning praeguseks on järele jäänud vaid “suur nelik” (“Big Four”). Kaks järelejäänud “suurt” on KPMG (ca 138 000 töötajat) ja PricewaterhouseCoopers (ca 162 000 töötajat). Meie tahame teada ülejäänud kahte: ca 141 000 töötajaga firma peakorter asub Londonis, Eesti esindus paikneb aga Rävalla puiesteel, ning neliku suurima, ca 170 000 töötajaga firma peakorter asub New Yorgis, kohalik esindus aga Roosikrantsi tänavas. Nimetage puuduolevad audiitorfirmad!

100. Juhuks kui keegi meid tänase mängu eest kohtusse kaevata soovib, oleks asjakohane üle korrata vastav terminoloogia! Nimelt kui esimese astme kohtust õigust ei peaks saama, siis on selle otsuse peale võimalik esitada .....kaebus ringkonnakohtule ja ringkonnakohtu otsuse peale .....kaebus riigikohtule. Millised terminid sobivad punktiirile ehk millist liiki kaebusi arutavad vastavalt ringkonnakohtule ja riigikohtule?

VASTUSED

1	Alar Särghava	järgnevad Jaan Allik ja Leino Pahtma (6 meistritiitlit); Indrek Salis (5); Tauno Vahter ja Ove Pöder (4)
2	Sultan; Omaan & Brunei	
3	Dejan Stankovic	
4	Naatsaret	
5	Lõuna-Korea	
6	Jelizaveta (Liza) Bojarskaja	isa Mihhail Bojarski
7	Joseph Henry	tema järgi on nime saanud induktiivsuse mõõtühik Henri
8	Endiivia	
9	„Ruhnama“	autor Saparmurat Nijazov ehk Turkmenbashi
10	Varssavi	1955 asutati Varssavi lepingu organisatsioon
11	Viini uusaastakontsert	viited lugudele "Ilusal sinisel doonaul" ja "Radetzky marss"
12	Alice in Chains	
13	Marje Sink	pojad Kuldar Sink ja Tunne Kelam
14	Furor	
15	Loris Capirossi	
16	Neretva	
17	Pierre-Esprit Radisson	
18	Bale	Gareth Bale (Tottenham Hotspuri jalgpallur) ja Christian Bale (parima meeskõrvalosa Oscar 2010)
19	Meizu	
20	Kukkurloom	
21	Vladimir Putin	
22	Perifeeria	Kreeka regioonid kannavad nime <i>peripheries</i>
23	Pamplona	kirjelatud on härjajooksu rada
24	Giacomo Puccini; „Turandot“	
25	Avantüristid	
26	Vampiirid	
27	Rotterdam	
28	Püreneed	
29	Kommersant	
30	Lodz	Küsimuses viide Roman Polanskile
31	Uppsala	Piltidel Carl Linne ja Anders Celsius
32	rästiku mürk	
33	Arto Paasilinna	
34	Raimonds Pauls	Riigikogu liikmeks on olnud Ants Pauls
35	Zubrowka	nn Poola piisoniviin
36	Scarlett Johansson	
37	Salvador; Haiti	
38	Hussein	
39	Adriano Panatta	
40	Sevan; Van	vastavalt Armeenia ja Türgi suurimad järved
41	John Galliano	
42	Fargo	vendade Coen'ide film, Oscar Frances McDormand
43	Volkswagen Touareg	
44	Kiivitaja	
45	Tizian	
46	Fianna Fail	Iirimaa Vabariiklik Partei
47	restoranid	
48	Thomas Malthus	Inglise õpetlane, eluaastad 1766-1834
49	meteoroloogia	Täpsemalt antakse preemiat tugevate tormide uurimise eest, ESSL tegeleb tugevate tormidega
50	Vologda	
51	Hanna-Maria Seppälä; ujumine	maailmameister 100 meetri vabaujumises 2003

52	Dundee	
53	Iriidium / Iridium	
54	consigliere	
55	Knorr	
56	Bostoni terjer	
57	Lumepall / Snowball	sead George Orwelli teosest "Loomade farm"
58	Dinkad	Lõuna-Sudaani suurim hõim
59	Kazantip	
60	Nigeeria	muusikastiil afrobeat, esitajaks Fela Kuti ansambel, Tallinnas esines Tony Allen
61	Heinrich Ferdinand Puls	pani aluse Pärnu õlletehasele
62	Diego de Almagro	
63	Bhutan	
64	N'Djamena (end Fort Lamy)	Tšaadi pealinn
65	Rosneft	ostis oksjonilt Yukose varad
66	Erin Brockovich	Steven Soderberghi samanimelises filmis kehastas teda Julia Roberts
67	Troojalased	
68	Khat / Qat	
69	Rokokoo	
70	Euroopa Liidu ombudsman	
71	Ludwig Zamenhof; esperanto	
72	Purgen	
73	Valga	
74	hajdukid	
75	Hattestad	odaviskaja Trine ja suusataja Ola Vigen
76	Imereetia / Imerethi	
77	Xerox	
78	Friedrich Nietzsche	
79	Glock	vormelisõitja Timo Glock
80	Gürsa	
81	Keith Richards	ansambli Rolling Stones kitarrist
82	Tai	Thaksin Sinawatra
83	Buzz Aldrin	Apollo-11 retkest osavõtja, tuntuimal fotol on ta Kuul
84	Imandra Lake	Murmanski oblastis asub Imandra järv
85	Pristis	Baltikumi suurim valvesüsteemidega tegelev firma
86	Osiris	Vana-Egiptuse jumal
87	Bobby Orr	Boston Gardenis mängivad nii Boston Celtics kui Boston Bruins
88	Reichenbach (Aare jõel)	
89	Iraan	
90	Auric Goldfinger	James Bondi vaenlane
91	Baruch Spinoza	
92	kannavad Marco Polo nime	
93	Jorn Utzon	Sydney ooperimaja arhitekt
94	Marine Le Pen	Prantsuse Rahvusrinde juht, isa Jean-Marie Le Pen
95	hairünnakud	
96	Elton John	
97	Everton; Liverpool	
98	Rapla; Jõhvi	
99	Ernst & Young; Deloitte	
100	apellatsioon; kassatsioon	